

De wereld is te klein

TEKST: LINDA NOORDHUIS
FOTOGRAFIE: KLAAS HUIZENGA

Bij de burens naar binnen gluren: we doen het allemaal graag. Vlieland Magazine gaat nog één stap verder. We willen weten wat er bij u boven de bank hangt. Graag luisteren we naar uw verhaal over het werk dat u bekoort, ontroert en/of troost. Aan de hand van haar olieverfschilderij van een duinpan filosofeert Nel Cupido-Kooijman over kunst en leven, vlak voor haar negentigste verjaardag op 15 september.

“Trudy Vogel en ik maken elk jaar een gedicht over wat er op Vlieland voorgevallen is en dat lezen we voor in De Bolder. Dat is onze kunst.”

Nel Cupido-Kooijman – beter bekend als Opoe Nel - vertelt dit achterin inbrengwinkel de Drumbandschuur, waar ze elke zaterdag van 13.00 tot 15.30 uur werkt. Ze verkoopt dingen van mensen die ze vaak gekend heeft, maar soms ook niet: “Als je het mooi vindt dan is dat ook niet erg om niet te weten.”

Ze verkoopt vooral boeken, soms iets anders, zoals een schilderij van een duinlandschap aan Carien van Boxtel. “Iemand vroeg me hoe duur het schilderij van het duinlandschap was. Ik zei: ‘Honderd euro.’ Die ging weg dus toen wou ik nog zeggen: vijfenzeventig euro. De mensen waren al verdwenen en Carien zei: ‘Heel mooi vlot geschilderd! Niet dat ik een kunstkenner ben, maar ik vind het een heel mooi schilderij.’ Dat zijn dingen die gebeuren dan. Carien gaf honderd euro voor het schilderij. Ik was al lang blij dat we dat ervoor kregen.”

Of ze zelf ook kunst heeft? “Kom anders vanmiddag om vier uur even bij mij thuis, dan geef ik je een gedichtenbundel van mij.” Nel Cupido is naast haar dichtwerk bekend van pension Cupido dat ze met haar man had. Ze demonstreert oude ambachten in Museum Tromp’s Huys

waar ze tijdens Koninginnedag Beatrix de pen aangaf om haar naam in het gastenboek te noteren. Ze bridget, schildert en breidt graag voor de tv in haar huis in de Dorpsstraat. Haar werk verkoopt ze op de kunstmarkt bij de Nicolaaskerk.

Koningin van Vlieland

“Mijn vader was vroeger koster. De kerk had kerkzakjes met een D en een K.” De collecte in de Nicolaaskerk wordt nog steeds opgehaald in deze zakjes; de opbrengt van het ene zakje was van oudsher voor de Diaconie, van het andere zakje voor de Kerk. “Mijn vader heette Daniël Kooijman en ik dacht als kind dat dat geld allemaal voor hem was: voor de D en voor de K.

Mijn broers en ik moesten vroeger orgeltrappen.” Ze brachten zo lucht in het kerkorgel zodat de organist kon spelen. “Gerrit voetbalde op zondag – hij zat er met voetbalschoenen aan - en mocht pas voetballen als de kerk uit was. De organiste Neeltje Kat was aan het eind van de dienst aan het preluderen, dat duurde Gerrit veel te lang.” Hij trapte de blaasbalg vol en ging er vandoor, de balg raakte leeg en er kwam een onbedoeld einde aan het naspel.

“In 1940 had Nederland zich overgegeven. Op een bankje stond *Regering*. Iemand

had daar met zulke potloodletters onder geschreven: IS GEVLUCHT. In een andere hoek stond een bank met het opschrift *Notabelen*. Dat was voor de dokter, de gestudeerden. Laten we het zo zeggen; ‘t was gewoon zo vroeger, iedereen had zijn eigen plekje in de kerk.” Nel en haar man John waren eigenaar van Pension Cupido wat nu Hotelletje de Veerman is. Tot de notabelen werd zij niet

Nel als 1-jarige op een grasveldje bij de Dorpsstraat.

John Cupido en de hond Pinto gaan op konijnenjacht.

gerekend, koningin werd ze alsnog.

“Er is een man – hij heeft een appartementje in Eureka – die kwam in de Drumbandschuur. En die noemt mij de koningin van Vlieland. Dus ik zeg tegen hem: ‘Nou, dan ben jij mijn prins.’ Ik begroet hem ook met: ‘Dag, prins!’ Een Vlielandster vroeg me: ‘Wat is jullie relatie met elkaar?’ We bridgen samen en soms zit hij naast me in de kerk: het is gewoon goede vriendschap. Hij heeft ook een hele aardige vriendin; meestal na de kerk ga ik met hen mee en drink ik een kop koffie en eten we een bord soep.”

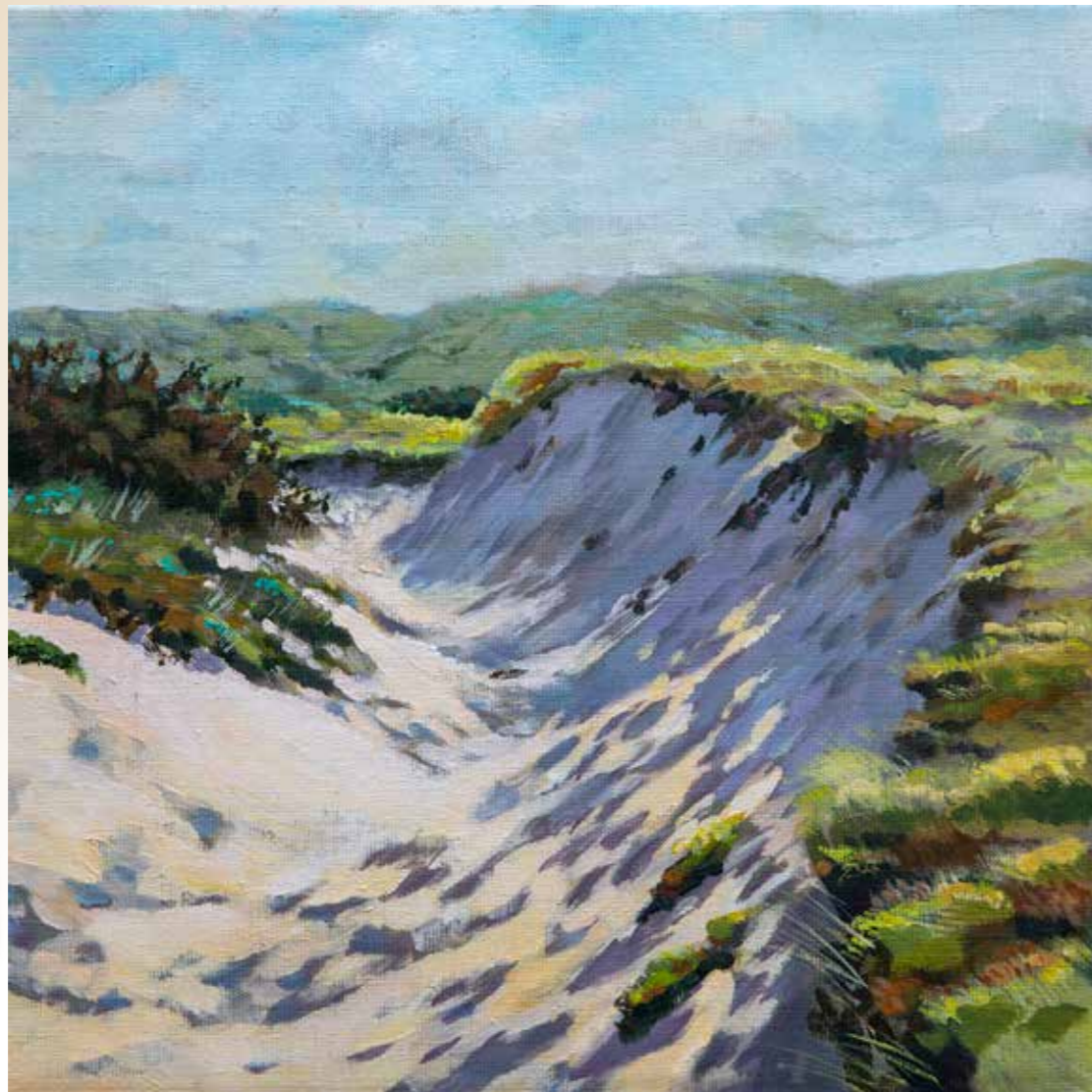
Dubbeltje

Aan haar wand hangt een schilderij van een duinpan. “Ik zag het op een markt bij de Nicolaaskerk. Nou, ik dacht: Dat is zo mooi, dat wil ik wel hebben. Gewoon afwachten wat het kost, of het kan. Het is echt een duin: als je in de duinen loopt dan kom je dat tegen.

De kunstenaar had gezegd: ‘Het is geschilderd iets ten oosten van het kampeerterrein.’ Ik heb het zelf uitgezocht waar het zou moeten wezen.” Ze reed erheen met haar scootmobiel - met het kenteken NL O.POENEL – vanwege haar twee nieuwe knieën en drie nieuwe heupen. “Ik kon het plekje terugvinden en dat vind ik hartstikke mooi. Het is als je de Fortweg opgaat en dan het schelpenpad langsgaat onder het kampeerterrein langs. Op een

O. Poenel voor de Nicolaaskerk.
Foto: Linda Noordhuis

gegeven moment dan moet je aan de zijkant kijken en even stil blijven staan en dan zie je het voor Stortemelk. Ik heb verteld waar ik het gevonden had en hij zei: 'Ja, daar is het.'

De schilder zou het nog signeren maar daar kwam het niet van. Het kan nog steeds want hij houdt vakantie op Vlieland. Opoe Nel zag hem in de kerk en schreef zijn naam op een papiertje: Hans Buenk uit Zwolle.

"Wij hadden vroeger waar ik woonde, Dorpstraat 153 dat gedeelte heet De West - waar nu het huis van mijn dochter gebouwd is - aan de overkant een glopje. De glopjes hadden de namen van de mensen die er woonden. Dus dat was het glopje van Kees Holleman: de man met de grote keizer Wilhelm-snor. Als je daardoorheen liep, dan kwam je langs een paadje waar nu allemaal huizen staan, daar stond een put en dat noemden wij 'het kleine duintje'. We speelden daar altijd.

Mijn vader werkte bij Staatsbosbeheer. Vroeger moesten de mensen op zaterdagmiddag loon halen. Mijn broer Harmen

ging met mijn vader mee en zijn vriendje met zijn vader. En toen kregen Harmen en Keesje Roos ook allebei een dubbeltje want de boswachter die vond het wel leuke jongetjes en die zei van: 'Nou, hebben jullie ook gewerkt? Hebben jullie ook geholpen?' Ja, zij hadden ook gewerkt. Wat hadden ze gedaan? Het kleine duintje was vol gepoot met helmen dat vonden wij helemaal niet leuk dus zij hadden met zijn tweeën al die helmen er weer uitgehaald. Ha, ha: dus dat was hun werk maar dat wist de boswachter niet. Later zal hij wel geschrokken zijn; ze hadden een dubbeltje gekregen, dat was heel wat vroeger."

Opoe Nel schreef een gedicht over het kleine duintje, waar ze als kind graag speelde.

Het kleine duintje

*Het kleine duintje is niet meer.
Vroeger alleen maar zand.
Maar dat was tegen de natuur.
Dus werd er helm geplaat.*

*Dat kleine duintje was voor ons
De plek om er te spelen.
Tikkertje, winkeltje, verstoppertje
Geen tijd je te vervelen.*

*Op dat hele kleine duintje
Was heel veel te beleven.
Een grote tor, een hagedis,
En zand wat je kon zeven.*

*Je bouwde hele huizen
Met stoelen en een bank erbij,
Een bed om op te slapen
Je speelde er zo frank en vrij.*

*Ook speelden we er oorlogje,
De jongens met zwaarden en geweren.
Wij als meisjes waren verpleegsters
Want we moesten nog emanciperen.*

*Dit is zomaar een kijkje,
Op een van de plekjes uit mijn kindertijd.
En hoe oud ik ook mag worden,
Die herinnering raak ik nooit kwijt.*

"Vroeger met juf Lolly Stamhuis van de kleuterschool speelden we ook bij de heksenbank. We speelden daar Anneke

Tanneke Toverheks en dan was ik de toverheks! Ik ben niet de boze heks. Je bent het gewoon, het speelt door je leven heen. De volle maan hoort erbij. Er zijn mensen die doen speciaal iets met volle maan en dat heb ik dus niet maar ik vind wel dat ik een heks ben. Dat kun je niet uitleggen: het is gewoon zo. Er is ook iemand op Vlieland die heeft een cursus heks gedaan."

Tijdens een dansfeest in augustus 1951 in het Strandhotel ontmoette Nel John Cupido: "Hij was een knappe kerel; lang en donker van haar en bruin want hij kwam pas uit de tropen. Voor mijn verjaardag kreeg ik een zonnebril van hem: zo'n Ray Ban - die heb ik nou nog. John en ik hadden verkering, we liepen in de herfst in de duinen en gingen daar zitten - armpjes om elkaar heen - en John zei: 'Ik vind we moesten maar trouwen.' Nou, we hadden nog maar kort verkering hoor. Dus toen zei ik: 'Nou, dat zal ik eerst aan mijn moeder moeten vragen.'"

Nels moeder vond het goed want John was eerste stuurman. Dan kon je kapitein worden en als je kapitein was, dan had je het gemaakt. "Je trekt elkaar aan. Dat is verliefd zijn en dat moet liefde worden. Liefde moet vriendschap worden, wil het echte liefde blijven."

Toen ze zwanger was, ging John ging voor een lange reis naar zee. "De kapitein zei tegen hem: 'Zou je je koffers niet eens uitpakken?' Waarop hij antwoordde: 'Ik wacht nog een paar berichten af van mijn vrouw, want misschien ga ik wel weg.'" Uiteindelijk was Remmie anderhalf jaar toen ze haar vader voor het eerst zag. John Cupido besloot daarna alleen nog korte reizen te maken en ze startten samen pension Cupido.

John zat bij de jachtclub, hij was een goede jager. Ze hadden twee honden: de jachthond Pinto en de newfoundlander Tara. Pinto mocht mee voorop de brommer - in de winter in een door Nel gebreide en gevoerde trui - om konijnen te vangen; ze aten ze op of werden verkocht. Pinto was zestien jaar, kon niets meer, was blind en doof toen de dokter besloot dat het niet langer kon. "We woonden bij het pension in de garage en Pinto kreeg daar een spuitje en sliep in. Ineens hoorde ik een deur opengaan; daar kwam Tara via de keuken de schuur binnen en die had een oud rottig konijn in zijn bek en legde dat zo bij Pinto neer."

Rijmelarijen

"Vroeger hadden we gedichtendagen. 'Noemt u dat echt dichten wat u daar

doet?', zei iemand over mijn eerste boekje. Dat was misschien iemand die van echte gedichten hield waar woorden in staan waar je niks van snapt. Ik zeg: 'Nee, helemaal niet want dat staat toch op mijn boekje: Rijmelarijen.'

Toch kwamen er soms wel twintig mensen luisteren in De Noordwester. Ik heb mijn eerste boekje laten drukken, je moet dan een pseudoniem hebben: O. Poenel. Jan Houter liet enkele gedichten plaatsen in Vlieland Magazine. Daar maakte ik dan een tekeningetje bij, bijvoorbeeld van heksjes en kaboutertjes, die kan ik een beetje uit mijn hoofd tekenen; er moet een bezem bij en dat soort dingen.

Ik lees je er een voor:

Ik Ben

*Ben ik werkelijk die ik ben!
Had ik eens een ander leven!
Niet hier, maar heel ver weg!
Wie kan me hierop antwoord geven!!*

*Of leef ik ook nog ergens anders
In een ver heelal.
Ook met een zon en maan
En sterretjes zonder tal,*

*Dit zou toch geweldig wezen
Een andere wereld, een zelfde Nel.
Zo zit ik te filosoferen
Geloof ik dit echt wel.*

*'k Zou wel stiekem willen kijken,
Zo van boven, naar mijn bestaan.
Hoe zit ik op mijn balkonnetje
In het schijnsel van de maan.*

*Ik denk, het zijn maar dromen
Maar misschien is het wel waar.
Misschien, heel, heel, heel veel later
Ontmoeten IK elkaar.*

O. Poenel

Ontmoeten IK elkaar. In het hele grote heelal is er nog net zo'n aarde als deze. Op die aarde is ook een Vlieland en op die aarde woon ik ook. Daar zitten wij nou ook zo met z'n tweeën te praten. Dat denk ik dus wel. Ja, ja, daar wonen precies dezelfde mensen als hier. Die doen ook precies dezelfde dingen. Misschien een raar idee. Daar denk ik eigenlijk wel vaak over.

En ik denk echt niet: 'Wat zal ik nu eens voor gek bedenken.' Af en toe hoor je dat ze iets ontdekken wat ze nog niet wisten. Als ze nou later zo'n aarde ontdekken als deze, dan wist ik dat al!

Af en toe ben ik een beetje gek, dat is toch heerlijk? Heb je wel eens met een normaal

mens gesproken dan en hoe vond je dat? Normale mensen hebben het altijd over centen. Dat het zo duur is. Dat ze dat daar goedkoop kunnen krijgen en al dat soort dingen. Mijn leven als zodanig, mijn dochter Remmie, haar man Erik en mijn kleinkinderen zijn belangrijk. En wat er dan in je leven gebeurt. Nou, dat is echt niet altijd leuk. Mijn man is overleden, in '82 was dat. Die zal wel in een andere wereld wezen en daar kom ik ook; dat hoort ook.

Volgens mij wel. Ik denk dat als je doorgaat, dat je dan ergens komt. En dan zeggen ze wel: de hemel is vol als al die mensen daar komen. Als ik daar kom dan ontmoet ik alleen alle mensen die ik ken en gekend heb op deze aarde. O, dat lijkt mij wel leuk! Dat ik dan al die mensen weer zie waar ik heel goed bevriend mee was. En dat je dan mensen weer ziet die je hier ook niet leuk vond, dat hoort erbij. Misschien vind je die daar ook wel heel aardig, dat weet je dus niet."

Levenskunst

"Je moet een paar goede vrienden hebben en ook niet te veel. Ik zit niet snel in de put, ondanks dat ik nu niet veel meer kan. Ik mag denken zo ik wil. Ik doe er niemand kwaad mee: Ik 'misdenk' er niemand mee. Het leven is een beetje kunst."

Linda Noordhuis is artist-in-residence voor Museum Tromp's Huys in atelierwoning Studio Betzy. Voor de rubriek Kijk Mijn Kunstwerk interviewt ze Vlielanders - en Vlielandgasten - over het verhaal achter hun favoriete werk. Het kunstwerk kan van alles zijn: een foto, een schilderij, beeld of sieraad. Fotograaf Klaas Huizenga maakt portretten van de geïnterviewden en het werk. Het project zal in de zomer van 2020 worden afgesloten met een expositie in Museum Tromp's Huys.

Ook uw verhaal delen? Neem contact op met Linda Noordhuis via haar website (www.lindanoordhuis.nl), of via lindanoordhuis@gmail.com.